

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.
Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Z dežele. (Izv. dopis.)

Uprav za Vsesvete nam prihaja političen položaj, ki se poleg raznih družih nevšečnih odnosa je v med avstrijskimi Slovani stvarja po krivi taktiki nekaterih čeških politikov v očigled češkonemški spravi. Ta zdaj ustvarjajoči se položaj pa nam kaže, kako si kopljemo avstrijski Slovani sami svojo jamo, nad katero bodo potem slavili svoje orgije naši smrtni sovražniki.

Apropos, češka taktika!

Čehi so čvrst narod; kremenit slovanski značaj je njihova duševna last, — ali to jedno imajo z vseni drugimi Slovani skupno, da so nasproli zvitosti in zavratnim nakanam vedno kakor lisica na straži stoječih nasprotnikov prepustljivi, prenaivni. Tudi oni kakor i ostali avstrijski Slovani se le pre-radi udajajo iluziji, da jim iz sladkih besedij in obljub nemških ministrov priteče kaj koristnega za narod in domovino. Podedovani greh Slovanov od nek-daj je bil ta, da so padali kot nezavestne muhe v mreže sladko zviti nasprotnikov. Ta usoda prirode naše tepe nas i danes na severu in jugu.

Kaj so dosegli Čehi s svojim oportunistom, ki ne pozna meje? In kaj so dosegli s svojim izključno »češkim vprašanjem«? S prvim »so dosegli« to, da dr. Koerber njim pred nosom odpira na stečaj vrata nemškemu državnemu jeziku, — a z drugim so dosegli — še več! Ali pa bi bilo prišlo do Koerberjevega poskusa, v žlici nemške vode vtropiti ne le Čeha, marveč vse avstrijske Slované, da so Čehi ostali pri svojem prvotnem vseslovanskem programu? Kaj so dosegli s tem? To, da kani dr. Koerber, kakor čitamo v dunajskih listih, povabiti k sebi na dogovor o rešitvi jezikovnega vprašanja vse stranke, le Jugoslovane t. j. Slovence in Hrvatov ne. Ako je poročilo o tej nameri Koerberjevi resnično — in temu je pač podobno — potem vemo, kaj to pomeni; potem pa tudi vemo,

da je dr. Koerber sploh igral na popustljivost Slovanov, s katerimi avstrijski ministri bajé tudi lahko pometajo, ako se jim baš zljubi. Svoj čas se je razglašala vest, da so Mladočehi pri neki priliki sklenili podpirati v vseh rečeh Slovence in Hrvatov. Ali do danes nam ni od tega sklepa več znano nego, da se je storil, to pa je gotovo, da bi bili Čehi najbolje podprli zahteve Slovencev in Hrvatov, ako bi ne bili ločili svoje stvari od one Slovencev in Hrvatov. S tem bi bili najbolje pokazali slovansko vzajemnost. Ali oni so Jugoslovane pustili na cedilu, dasi se poslednji še vedno ne odreka skupnosti z njimi.

Seveda Čehi niso vsega krivi, in to je, kar radi poudarjamo kot zvesti zavvezniki svojih severnih bratov, naj več krivde je na dr. Koerberju samem, kateri s tem, da izključuje Jugoslovane v tako važni stvari kot so dogovori v jezikovnem vprašanju, se ne kaže le Nemca marveč tudi neprevidnega državnika. Ali hoče s tem reči da je jezikovno vprašanje na jugu monarhije že rešeno? A da to ni, ve dr. Koerber dobro, saj mu prihajajo dan na dan tožbe o krivicah, ki jih moramo trpeti tu doli od strani raznih zistemov in raznih irredent. Dr. Koerber dobro ve, da nas tlači tako nemško ko italijansko nasilje, pred katerim je ob enem tudi v nevarnosti obstanek monarhije. Ali mesto da avstrijska vlada, odnosno nje nositelj dr. Koerber, gre roko v roki s Slovenci in Hrvati proti irredentizmu, pa prepušča Slovence in Hrvatov same sebi, da si pomagajo, kakor morejo. Ali je pa to državniško? Dr. Koerber morda misli, da Slovenci in Hrvatje ne bi mogli kreniti kedaj drugo pot? No, morda se pa vendarle moti.

Mi smo prepričani, da dr. Koerberju, oziroma osrednji vladi ugaia spor, ki vlada med Jugoslovani, izlasi med Slovenci in da se morda pusti po tem sporu nekako voditi v svojih sklepih glede jezikovnega vprašanja. — ali vlada naj vendar tudi pomisli, da je ta medsebojni

spor med Slovenci vkljub temu, da traja že tako dolgo, vendar le domač in da vladi morda vendar ne donese onih koristi, katere znabiti od tega pričakuje. Saj oni živijo, ki najvztrajneje vzdržujejo in celo umetno gojijo ta spor, prej ali slej gotovo pridejo do spoznanja, da je nespametno, kar počenjajo. In da so ti živiji naroda slovenskega, takozvana »narodno-napredna« stranka, o tem priča pač vedenje te stranke že samo na sebi, o tem pričajo zlasti nastopi te stranke proti obdrževanju takozvanih »klerikalnih« taborov in shodov, recimo zadnjič v Ljubljani in zdaj v Kostanjevici na Dolenjskem, kjer so »naprednjaki« z nasilnimi demonstracijami preprečili shod. Tako počenjanje, pravi »Hrvatska«, je zločin; taki ljudje ne poznajo niti prvih pogojev za narodno življenje. Na Štajerskem in Koroškem stokajo Slovenci pod takim jarmom, da nimajo niti potrebnih ljudskih šol; ako bi hoteli zanje kaj doseči, mogli bi to jedino le z bratsko slogo. »Ali ne«, pravi hrvatski list nadalje, »oni se medsebojno koljejo, oni pozabljajo na pravega nasprotnika, pa so si nasprotniki sami; oni prikazujejo svetu prizor najžalostnejše slabosti ter svojim nasprotnikom delajo največjo zabavo. Ali da bi šlo samo za zabavo! Oni dajo sovražniku bič, da jih z njim do krvi tepe.

Ali to ni jedina nesloga med Jugoslovani. Opozoriti treba tudi na taktiko dalmatinskih Hrvatov. Nazori in taktika dr. Ivčevića je druga od onih Biankinija. Dočim poslednji ne črhe besede drugače nego s stališča hrvatskega državnega prava, je dr. Ivčevićeva politika oportunna. Tako stojé stvari na jugu. Težko je sicer verjetno, da se Nemcem povse posreči proglasiti nemščino za državni jezik, ker za to nimajo dovolj moči; vendar pa se lahko zgodi nekaj podobnega pod okriljem temeljnih državnih zakonov. In na nekaj takega merijo dr. Koerberjevi predlogi. Proti takim eventualnostim pomore jedino le bratska vzajemnost vseh avstrijskih Slo-

vanov, katere danes žal, pogrešamo in to je, kar zamoremo smatrati, — ako kmalu ne krenemo drugače — za začetek konca, to je, s čemer si kopljemo svoj lastni grob. Ali pomislimo, kaj bi bilo, ako se nakane Nemcev uresničijo le »pod okriljem temeljnih državnih zakonov«, ako se jim uresniči to, kar izraža dr. Koerberjev »jezikovni načrt«. To pa bi se lahko zgodilo, ako ne spremenimo svoje taktike popolnoma.

»Hrvatska« zaključuje: »Čehi in drugi Slovani se neprestano sklicujejo na glasoviti §. 19, ki proglašá ravnopravnost. No, kaj pomagajo ta sklicevanja? Kje je ravnopravnost? Temeljni zakoni jo proglašajo; ali resnica je, da ravnopravnosti le ni, da se tepta z nogami in to vkljub onim zakonom, ki jo proglašajo. In kaj to hoče? Nič drugega nego da bi zakone trebalo premeniti, da bi trebalo premeniti skupno ustavo, katero ti zakoni sestavljajo. To je bilo nekda stališče slovanskih državnikov in političnih ljudi. Ali to stališče so zdaj zapustili. Za Čehi zapustili so je tudi Hrvatje in Slovenci. In to je največja napaka. Napaka je misliti, da se more do česa priti v okvirju današnje ustave, v okvirju centralističnih zakonov od l. 1867.

Boj Hrvatov in Slovencev mora biti državno-praven. S tako borbo bi morali odgovoriti nepravilnim načrtom Koerberjevim; samo tedaj, ko bodo hrvatske in slovenske zemlje tvorile jedno državno skupino, samo tedaj bodo Slovenci in Hrvatje razpolagali s svojo pravico, bodo gospodarji v svoji hiši«.

Upajmo, da za danes ne pride še do najhujšega in da dr. Koerberjevih juh ne bomo jedli tako vrelih kakoršne nam on kuha, ali kakor rečeno, ne pustimo, da bi nasprotniki, ki stoje za njegovim hrbtom, mogli izkoriščati našo taktiko nesloge v našo še večjo škodo.

LISTEK.

NA GOMILAH.

(Napisal Seljanov.)

I.

Prišla je z dopoldunjam vlakom, ki se za dve minuti ustavi na čakališču, potem pa zopet odpuhti ven v širni svet. Sama je izstopila. Neprijetno je bril jesenski veter in nebo je bilo prevlečeno s trdimi, mrzlimi oblaki. Zavita je bila v dragoceno ogrinjalo, obraz pa jej je zakrival gost črn pajčolan. Ljudje so pogledovali za njo, ko je hitela skozi trg — ven na pokopališče, niso je takoj spoznali.

»Ej, Lovrinova bo; prišla je kinčat »svoj« grob!« so pošepetale ženske. »Celo leto je že ni bilo, pride pa gre, Bog ve kam!«

Ona pa je hitela na grobove, hitela čez vse gomile tija v skrajni kotic ob zidu. Ondi je padla na kolena na obraščeni holmec, na katerem je stal skromen kamenit spomenik, in glasno zaihtela:

»Moj oče! Moj dragi oče, tu sem zopet, Vaša hči!«

In molila je dolgo ter močila z vročimi solzami drago gomilo. Potem pa je pričela brskati s svojimi belimi prsti po vlažni zemlji ter urejevati grob. Položila je lep venec, potrosila holmec s

svežim dragim cvetjem, ponataknila sveče, potem pa zopet molila, dolgo molila. Delal se je mrak, zvonovi zadoneli so v stolpu in ljudje so pričeli vreti na grobišče, — ona je klečala še vedno nepremično, molila in se solzila. Ko so prižgali sveče okoli nje, prižgala je svoje tudi ona. . . . H kratu pa se dvigne, — dahne še jedenkrat: »z Bogom, mili oče«; zamahne z roko v slovo in izgine izmej množice. Sedla je v večerni vlak in se odpeljala v širni svet — Bog ve kam. . .

Pred dvajsetimi leti služboval je Lovrin v onem kraju kot nižji c. kr. uradnik in ondij je umrl. Zapustil je jedino dete, hčerko. Vdova preselila se je z otrokom v daljnje mesto in se tudi omožila v drugič.

Dekletu ni ostalo drugega nego spomin na draga očeta, ki jo je presrečno ljubil. . . .

II.

Po trgu je hodil gori in doli z brgljo, pa nikogar ni pogledal, bil je zelo zamišljen. Raskavo lice njegovo je izražalo skrito žalost in okoli usten mu je igral izraz, ki je pričal, da mu uhajajo misli v davne pretekle čase.

Bilo je 1878. leta, za časa okupacije Bosne. Tam blizu Travnika sta stala, on in njegov prijatelj Lojze in basala puške, streljala na Turke, pa basala in zopet streljala:

Avstrijske puške pokajo,

Se odaliske jokajo.

Štefan in Lojze sta bila prepričana, da vsaka krogla iz njiju cevi podere po jednega Turčina. Naposled pa je tudi nja zadelo: turška granata privrši in odtrga Lojzetu desno roko, a Štefanu levo nogo. Oba so odvedli v bolnišnico. Že na bojišču sta si prisegla večno prijateljstvo, notri v bolnici pa sta delala načrte za pozneje življenje, ako okrevata.

»Kaj hočeva zdaj?« meni Lojze, »za delo nisva, za beračenje tudi baš ne. . . .«

»E, veš kaj, Lojze! Podedovati imam sto goldinarjev, — dobim jih, pa si kupiva lajno in greva po svetu.«

»Dobra je tvoja!« meni Lojze, »tu imaš roko!« —

In šla sta, kupila si lajno in obhodila ž njo pol sveta. Vsak nekaj časa sta gonila lajno, vsak nekaj časa oberala s klobukom v roci okna in vežne duri. . . .

V našem trgu pa se pripeti nesreča. Lojze nenadoma oboli in v treh dneh so ga zagrebli — na občinske stroške. Odsihdob je hodil Štefan sam s svojo lajno po svetu, pa notri med mehovo si je dal staviti same žalostinke: njegova lajna je bila zdaj glasna tožba po izgubljenem

*) Odaliska: turška haremska žena.

prijatelju. Slehernje leto o Vseh Svetih pa prilomasti od nekod, se poda na pokopališče, odmoli ondi rožni venec na Lojzetovi gomili, pa zopet odide s svojo lajno po svetu. . . .

III.

Bliščeča dvoupredna kočija je pri-grmela skozi trg in naravnost ven na pokopališče. Pred vhom se ustavi. Eleganten postaren gospod in elegantna črno zagrnjena dama izstopita ter se podasta na grobišče. Ondi nekako v sredi gomil je z železno ograjo obdan prostorček, a na njem vitek bel spomenik, vrhu katerega je umetno izklesan angelj. V jedni roki drži obrnjeno bakljo, a z drugo kaže proti nebu. Gomilica je nežno in sveže okrašena, a na spomeniku se v zlatu blišči priprosto ime »Oton«. Oba prišleca pomolita, utrmeta solzo-globok mukotrpen vzdih se jima izvije iz prsij in z vzklikom »z Bogom, Oton!«, »z Bogom srček!« se zopet ločita. Pred kočijo stoji cerkovnik, gospod mu stisne v roko nekaj belega — in jeden hip pozneje kočija zopet grmi skozi trg in ven po beli cesti. —

Grajska sta. Pred toliko in toliko leti sta živela tu. Jedino dete, ki je jima podaril Bog, odvezl jima je zopet, — a pozneje nista več poznala blagoslova. . . težka, tužna usoda, ki more zadeti bogataše.

Politični pregled.

Državni zbor.

V torek so najprej odgovarjali ministri na razne interpelacije. Ministerski predsednik dr. Körber pa je izjavil, da on in domobranski minister odklanjata odgovor na interpelacijo posl. Malika glede gotovih dogodkov povodom vsenemške pevske slavnosti v Gradcu z opomnjo, da se sicer ne marata izogibati razpravi o onih dogodkih, da pa nobeden minister ne more odgovarjati na vprašanje, ki je stavljeno samo radi tega, da se izrablja imuniteta za nekalificirane napade na ona najvišja mesta v državi, pred katerimi se spoštljivo klanja celo najstrastnejši politik. Na to se je nadaljevala razprava o kmetiskem štrajku v Galiciji. Govoril je prvi o tem predmetu poslanec Daszynski. Očital je poljskim graščakom, da ne znajo gospodariti in da že židje prevladujejo v deželi. Navajal je veljavne poljske pisatelje in uradno statistiko za svoje trditve, da propada poljska zlahta in lakote gine nižje ljudstvo. Sploh je slikal Daszynski Galicijo kot deželo, kjer so poljski graščaki neomejeni gospodarji. Četudi se ne more trditi, da ne bi bil Daszynski pretiraval marsikaj, poljski poslanci vendar ne bodo mogli izbrisati utisa, katerega je napravil na zbornico Daszynskijev govor. Min. predsednik je obširno opisaval uzroke zadnjega štrajka ter brez ovinkov naglašal, da so bili merodajni tudi politični nagibi. Na to je govoril poslanec David Abrahamović. V sredo je najprej interpeliral poslanec Marchet in dr. vlado zaradi vinske klavzule. V interpelaciji je rečeno, da kakor zdaj stvari stojijo, je mogoče, da se ne bodo nove trgovinske in carinske pogodbe sklepale še več let in da se sedanje pogodbe podaljšajo celó do l. 1907. Ker se pa nahaja v pogodbi z Italijo tudi znana vinska klavzula, ki je napravila že toliko škode našim vinorodnim deželam, vpraša se v interpelaciji vlada, kaj misli ona početi, da se ta nesrečna klavzula iz pogodbe z Italijo odpravi, če bi se v ostalem tudi trgovinska in carinska pogodba z Italijo podaljšala do l. 1907. Potem se nadaljuje razprava o kmetiskem štrajku v Galiciji. Poslanec Kos je ostro grajal postopanje političnih uradnikov za časa tega štrajka. Pripovedoval je, da je komisar Stroncki, kateremu je bil na pomoč poslan stotnik Müller od 27. bataljona lovcev, temu zadnjemu rekel, da naj postopa proti štrajkujočim kmetom tako, da jim prizadene kolikor mogoče več škode. Ob jednem pa, da mu je priporočal, naj ne postopa preostro proti vojakom, ako bi si ti marsikaj dovoljevali z ženami štrajkujočih kmetov. Stotnik Müller je smatral tako navodilo za maščevanje in se ni hotel nikakor po njem ravnati. V okraju Zloczovo je komisar nastanil pri vaškem duhovniku oddelek sestojč iz 18 konjenikov ter je opomnil, da tega duhovnika morajo uničiti. Poslanec Glombinski, Poljak, je rekel, da ni smatrati štrajka za nič drugega nego le za narodnostni boj. Po njegovem mnenju so kmetje sami krivi, ako živijo v bedi, in sicer zato, ker so leni. Romanczuk opomni k temu: Pač pa so v Ameriki jako delavni. Daszynski na to: Seveda, ker jih v Ameriki bolje

Poprodala sta vse in se preselila na drugo posestvo, kjer jima ne greni hipov britek spomin na jedino, kar jima je bilo dragega v življenju . . .

IV.

„Mohorjevi so! Glej kaka gospodali Sinovi sami visoki gospodje: France odvetnik, Janez sodnik, Jurij ces. svetnik in Peter glavar. Pa hčere! Glej same visoke gospel! O da sta Mohorjeva še živa, — to bi se jima smijalo srce — toda škoda, pomrla sta, mnogo sta se trudila, da sta vzredila take otroke, — a Bog jima ni privoščil, da uživata sad svojega truda — preveč sta se ubijala!“

Tako govore tržani med seboj, ko vidijo zbrane na gomilišču sinove in hčere Mohorjeve, prišedše iz raznih krajev na gomili svojih starišev. Luči se bliščijo, zvonovi brné v visokih linah, a v globoki molitvi zatopljeni kleče na rosnem grobu otroci, pozabivši svoj odlični stan na tem posvečenem kraju.

Dovolj! Ali hočem naštevati dalje? O še bi imel! Davno pozabljeni ali celo neznani obrazi vstajajo ta dan na pozorišču malega borega trga, vstajajo in kakor bi trenil izginjajo zopet. Usode, ki so se razvijale med tihimi stenami priproste naselbine nekdanj, odsevajo zopet ta dan.

plačajo nego jih plačuje lena „zlahta“. Poslanec Glombinski govori proti kmetom in zagovarja graščake ter pravi, da se slednji nahajajo v jako slabem položaju, na kar mu odgovori Daszynski: Ali ti gospodje igrajo v Yokey klubu za milijone. Glombinski opomni na to, da so graščaki pred leti res razsipno živeli, ali da danes tega več ne delajo. Nato je nastal med poslanci Glombinskijem, Daszynskijem, Romanczukom in Gniewoszem hud besedni boj, v katerem so si izrekli drug drugemu marsikaj nelepega. Ko je posl. Fiedler izjavil, da bodo Čehi glasovali iz formalnih ozirov proti nujnosti in je menil, naj bi se izvolila posebna komisija, sestojča iz obeh strank, ki bode te dogodke preiskovala, se je prekinila debata o tem predmetu. Ko je konečno predlagal Malik, da bi se odprla razprava o izjavi ministerskega predsednika glede pevske svečanosti v Gradcu, se je seja zaključila.

V včerajšnji seji se je nadaljevala in tudi dokončala med burnimi prizori razprava o nujnostnih predlogih glede kmečkega štrajka v Galiciji. Zbornica je jednoglasno vsprejela jeden del nujnega predloga poslanca Romanczuka da naj vlada preišče uzroke štrajku in naj o tem poroča državnemu zboru. Prihodnja seja bode dne 6. novembra.

Volitve v kmetičkih občinah na Niževavstrijskem.

Pri deželnozbornskih volitvah na Niževavstrijskem, ki so se vršile v ponedeljek, so dobili krščanski socijalci šest mandatorov več v svoje roke, nego so jih imeli dosedaj. Dosedaj so jih imeli namreč 14, a pri zadnjih volitvah izvoljenih je bilo 20 kandidatov krščansko socijalne stranke. Ves skupni nastop ostalih strank ni torej izdal ničesar. Zato so pa nemški nacionalci hudo poparjeni in se boje, da bodo imeli krščanski socijalci v novem deželnem zboru še večjo večino, nego so jo imeli do sedaj.

Hrvaščina kot notranji uradni jezik v Dalmaaciji.

Hrvaški poslanci zahtevajo, da se uvede hrvaščina kot notranji uradni jezik pri uradih v Dalmaciji. Ako se to ne zgodi do prihodnjega zasedanja dalmatinskega deželnega zbora, bodo hrvaški poslanci v deželnem zboru onemogočili vsako delovanje.

Macedonsko gibanje.

O macedonskem gibanju prihajajo v svet najrazličnejša poročila. Nekateri bi hoteli vedeti, da je ustaja v Macedoniji že potlačena, drugi pa trdijo, da se ista od dne do dne bolj razširja. Najlepša je ta, da je pisal o tej ustaji pred kakimi štirinajstimi dnevi neki avstrijski dostojanstvenik v dunajskem listu „N. Fr. Presse“, da se v diplomatičnih krogih ne daje nobene posebne važnosti macedonskemu gibanju, a da prinaša pred par dnevi isti list članek, ki izvira morebiti iz istega peresa, v katerem trdi, da ni nemogoče, da nastane iz macedonskega gibanja celó vojska. Seveda zagovarja člankar v tem svojem članku vladno predlogo, katera se je predložila te dni našemu državnemu zboru gledé povišanja števila vojakov v naši državi.

Nov angleški poraz v Afriki.

Kramarski Angleži v Afriki nimajo sreče. V deželi Somalijev so bili nedavno

Bodi dovolj, da si bi imel naštevati še in še!

Malo pokopališče ob tistem gorskem trgu, — priprosti križi, gomile in spomeniki, — a spajajo toliko raznovrstnih usod, čez katere sta porasla mah in gosta trava.

Ta dan, jedini ta dan vzbudi zopet, kar je navidezno spalo leto in dan. Kakor bi jih pričaral, neznane prikazni, vstajajo ta dan hipoma na pozorišču tihega trga, priprostega pokopališča; — tajna sila — sila srca, sila spomina! — žene jih skupaj iz vseh krajev sveta, — združijo jih na malem posvečenem prostoru, kjer se ponavljajo trpeči njihovi vzdih, kapljajo vroče njihove solze, kjer se spaja v tesnem obzidju njihova tuga z žalostjo domačinov, ki ob žarkih nagrobnih luči, ob brnenju zvonov strmijo v te deloma komaj znane, deloma neznane obraze, češ: „odkodi ta? kdo je li ta?“ — a v naslednjem trenutku izginejo zopet in — ni jih več!

Uglobi se, dragi čitatelj, v zgodovino jednega samega priprostega vaškega pokopališča in našel bodeš, da je ni zbrane toliko pretrasajoče usode na tako malem prostoru, kakor na gomilah — na vseh vernih dan.

zopet poraženi. Polkovnik Swayne je imel okoli 2000 vojakov domačinov, katere so vodili angleški častniki. S tem je hotel iznova poskusiti lani ponesrečeni naskok na „blaznega Mullahu“, kakor nazivljejo naslednika Mahdija. Lord Landsdowne je dosegel pri italijanski vladi, da je smela mala vojska polkovnika Swayneja skozi ital. ozemlje proti Mullahu. Konec maja je zapustil Swayne z 2000 možmi, nekaterimi topovi in kamelami Berbero in marširal proti Burau in Bohotlu, proti jugovrhodu. Nato je korakal dalje proti Mudugu, kjer se je vršil 6. oktobra pravičen boj z Madhijevci. Angleži so izgubili 4 častnike, 150 mož, par topov in več kamel. Swayne je bežal z ostanki nazaj proti Bohotlu in Burau. Trpel je veliko lakoto in žejo. V puščavi mu je poginilo že mnogo vojakov. Vrnil se ni v Berbero, a že danes je gotovo, da se reši le z majhnim delom vojakov. Angleška vlada je poslala Swaynu afričanskih in indijskih čet na pomoč, ki pa pridejo prekasno. Bržas bodo otvorili 3. ekspedicijo proti Mullahu. V Afriki torej Anglija nima nikjer posebne sreče. Boj proti Mullahu traja že 2 leti, a niti pomoč Neguša abesinskega ni Angležem.

Domače in razne novice.

Naš cesar. — Naš cesar se preseli 8. novembra za več tednov v Gödöllő, odkoder bo prihajal trikrat na teden v Budimpešto. Tudi minister zunanjih poslov grof Goluchovski se preseli za ta čas v Budimpešto.

Imenovanja. — Za sodne avskultante so imenovani pravni vežbeniki gg. Amadej Mussaffia, Vladimir Pertot in France Posega.

G. dr. Jožef Srebernič naredil je minole dni strogi profesorski izpit na Dunaju. Častitamo!

Obiskl. — Tržaški škof dr. Nagl in knezo-škof ljubljanski bila sta v sredo tukaj na obisku knezo-nadžkova.

Duhovniške vesti. — Č. g. Vinko Vodopivec je imenovan za kapelana v Kamnjem.

Umrli je 28. t. m. v tukajšnji bolnišnici monsignor Orbanic Josip, častni kamornik Nj. Svet. in prošt Pazinski v Istri, star 63 let, rojen v Pazinu 22. okt. 1839. Bolehal je 2 leti za mrtvomdom v možganih in tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov. Pogreb je bil včeraj ob 2. pop. Tamošnji čč. gospodje: Mandić Ivan, župni upravitelj; Mizzan in Suplina umirovljena župnika, ter gg. Comisso in Ucieh ključarja, ki so zadržani osebno udeležiti se pogreba, prosili so brzojavno mons. dr. Jos. Gabrijevič-a, vodjo bogoslovnice, da jih zastopa.

Smrtna kosa. — Umrli je v Gorici v ponedeljek po noči gospa Marija Komac. N. p. v. m.!

V državnem zboru je stavil poslanec dr. Gregorčič s tovariši v seji 29. t. m. dva nujna predloga: radi bede, katere žuga v cerkljanski občini v zmislu dopisa v naši predzadnji številki, in radi ceste ob Kožbanščeku v Brdih, katera se neprimerno dolgo zadržuje. V seji 30. t. m. je stavil pa interpelacijo na železniškega ministra, ker postaja v Št. Petru na vipavski železnici je še vedno zaprta. V prihodnji številki kaj več o tem.

Za „Šolski Dom“ plačali predsedništvu: Neimenovan v Ljubljani 1 K (po položnici); Fr. Razpet, župnik na Idriji 10 K; g. čna Alice Kornmüller v Gorici 2 K; Tomaž Špič v Bovecu 10 K (po položnici); Upravištvu Gorice je prejelo sledeče darove za „Šolski Dom“. Preč. g. Ivan Nep. Murovec, dekan „Zbirko“ 8 K; preč. g. Jožef Vidmar, vikarij na Gorenjempolji 11 K; in za Alojzevišče 10 K; Solkanec 10 K; preč. g. Blazij Grča dež. poslanec 20 K.

Kdo je torej v zvezi s „Sočo“. Vprašamo, kdo je torej v zvezi s „Sočo“? Ali je to morebiti g. deželni poslanec in ud deželnega šolskega sveta profesor Berbuč, ali pa g. predsednik okrajnega šolskega sveta g. Attems, ali pa je ta c. kr. okrajni nadzornik g. Finžgar? Pred par tedni smo namreč prijeli daljši dopis, ki je z ozirom na uradni popravek tukajšnjega c. kr. okrajnega šolskega sveta natančneje pojasneval razmere med nčiteljstvom tega šolskega okraja, med stranko „Soče“ in med c. kr. nadzornikom g. Finžgarjem. Ali tega dopisa nismo objavili, pač pa smo poslali jeden prepis istega g. predsedniku c. k. okrajnega šolskega sveta grofu Attems, a drugi pa g. deželnemu poslancu in udu deželnega šolskega sveta profesorju Berbuču. Ker je pa verjetno, da je predsednik okrajnega šolskega sveta o vsebini imenovanega dopisa obvestil tudi okrajnega šolskega nadzornika, je opravičena naša misel, da so poznali vsebino tega dopisa razun nas samo imenovani trije gospodje. Iz zadnjega „Sočinega“

članka „Skomina po verski šoli“ pa posnemamo, da je tudi „Soči“ vsebina omenjenega dopisa poznana. Mi vemo, da nismo „Sočinemu“ uredništvu o vsebini neobjavljenega dopisa ničesar čihnili. Potem takem je moral biti jeden izmej zgoraj imenovanih gospodov, ki je to storil. Kateri izmej njih da je bil ta, to uganiti prepuščamo svojim čitateljem. Ako pa bi bil ta jeden izmej dveh zadnje imenovanih gospodov, potem bi ne bila neopravičena trditev našega dopisnika, ki je izzval znani uradni popravek, da je „Soča“ z okrajnim šolskim svetom res v nekni zvezi, vkljub temu, da je uradni popravek to zanikal.

Pišejo nam: Na tukajšnji višje realni si je neki strogi profesor, ki podučuje zgodovino in zemljepisje, tako uredil učno stvarino, da predava v nekeji šoli prvi semester po štiri ure na teden zaporedoma samo zgodovino, a drugi semester bode učil tudi po štiri ure na teden pa samo zemljepisje. Znano je, da je zgodovina težja od zemljepisja in tudi bolj suhoparna. Dijaki se trudijo na vse pretege, da bi zadostili strogemu g. profesorju, toda večinomla dosežejo ravno nasprotno; kajti ne samo da ne odgovorijo zadostno v zgodovini, zaostajajo radi vednega učenja zgodovine tudi v drugih predmetih. Vprašamo, ali je taka uredba zgodovinskega poduka po učnem načrtu? In če je, zdi se nam, da jo bode treba popraviti; kajti vedno učenje zgodovine in še v tujem jeziku vtudi učenje tako, da ne vedó, kje imajo glavo. Apelujemo na dotičnega gosp. ravnatelja v korist svoje mladine, da preišče to zadevo ter da bosta redno menjavala zgodovina in zemljepisje na imenovanem zavodu.

Tečaj za krojače. — Po prizadevanju tukajšnje trgovske zbornice se otvori v Gorici dne 10. novembra t. l. spopolnitveni tečaj za krojače. V ta tečaj se vzpne 30 oseb.

Prototip pravega falota. — Dne 24. t. m. je poslal Andrej Urdih svojega hlapca Jožeta Bellingerja, starega 27-let, s konjem in z vozom, na katerem je bilo naloženega raznega blaga, kakor čebule in česna v vrednosti kakih 48 K, v Kanal, da bi to blago tam prodal. Bellinger pa je prodal v Kanalu vse to za 16 K. Konečno je hotel prodati še konja in voz, ali za to dvojce ni našel kupca. Ko je spravil konja v neki hlev, zagledal je tam na vozu nekega Alojzija Devetaka vročo napolnjeno z jabolki in drugimi jestvinami, ki je bila lastnina neke Marije Culot iz Gorice. Hitro se polasti te vreče ter jo spravi na svoj voz. Marija Culot pride za nekaj časa k vozu Alojzija Devetaka, kateremu je izročila vrečo, da bi jo peljal v Gorico. Ko pa ne najde tam vreče povpraša hlapca po njej. Hlapec, ki je k sreči videl Bellingerja, ko je odnesel vrečo na svoj voz, pove to imenovani ženi. Nato poišče žena Bellingerja ter ga vpraša, zakaj da je preložil vrečo z Devetakovega voza na svoj voz, na kar jej on naglo odgovori, da je on Devetakov sin in da mu je ta slednji naročil, da odpelje on, namreč Bellinger, ženo in vrečo v Gorico. Culot mu je verovala, vsedla sta na voz in odpeljala sta se proti Gorici. Po poti pa začne Bellinger hudo nadlegovati ženo. K sreči pa se je pripeljal kmalu za njima tudi Devetak, ki je storil nadlegovanju konec. Bellinger je na to prepustil konja, ki je bil slep, samemu sebi ter se jel pogovarjati z Devetakom. Zgodi se pa, da zadene voz, katerega je vlekel slepi konj, ne da bi ga kdo vodil, ob cestni kamen ter se preobrne; pri tej priliki padla je Culot pod voz in se še precej poškodovala. Nato jo pa vzame k sebi Devetak, pustivši Bellingerja samega, naj se vozi proti Gorici kakor se mu zljubi. Bellinger pa še ni bil zadovoljen s tem, kar je napravil do sedaj. Prišedši v Gorico podal se je s konjem in vozom vred na dvorišče Birsove krčme na stolnem trgu. In tudi tu je hotel po vsaki ceni prodati konja in voz. Ali k sreči prišel je gospodar Urdih, ki je bil med tem o tej zadevi obveščene in je tako napravil konec Bellingerjevi lumpariji. Bellinger je seveda koj ubral pete ter zbežal. Cela ta stvar naznanila se je policiji, ki je tička koj drugi dan spravila pod ključ.

Ravnateljstvo vinarskega in sadjarskega društva za Brda vabi k občenemu zboru, ki se bo vršil v Biljani dne 6. novembra 1902 ob 2 urah popoldne z dnevnim redom, katerega določuje § 33. društvene pogodbe.

Razpisana služba. — Pri tukajšnjem okrožnem sodišču je razpisana služba pisarja. Prosilci morajo dokazati znanje deželnih jezikov. Dnina je določena na 2 K 40 h.

Štipendije za umetnike. — Tržaški uradni list prinaša nastopno razglasilo ministerstva za bogočastje in nauk:

Ker se podeljuje stipendije nadepolnim umetnikom, kateri nimajo sredstev za daljno izobraževanje, vabijo se tisti umetniki v pesništvo, godbi in lepoznanstvu iz kraljevin in dežel v državnem zboru zastopanih, kateri menijo, da imajo pravico za jedno tako stipendijo, naj vložijo svoje prošnje najdaljše do 1. marca 1903 po dotičnih deželnih gosposkah.

Pravico imajo, izvzemši vse umetniške učence in umetniške rokodelce, samo samostojni umetniki.

V prošnjah treba dokazati:

1. izobraženost in osebne razmere (rojstni in domovinski kraj, starost, stan, bivališče, premoženje) prosilca;

2. način, po katerem misli porabiti stipendijo za svoje dalnje izobraževanje in
3. priložiti ima prosilec prošnji, kakor prilogo svoja umetniška dela, od katerih vsako mora biti zaznamovano s proizvodnikovim imenom.

Italjanske prismodarije. — V neki seji c. kr. okrajnega šolskega sveta v Pazinu je govoril član istega gospod. ravnatelj hrvatske gimnazije v Pazinu Kos v hrvatskem jeziku. Italjanski člani okrajnega šolskega sveta so začeli proti temu protestirati a g. ravnatelj Kos se zato ni zmenil in je nadalje govoril v hrvatskem jeziku. „Užaljeni“, Italjani so se vsled tega odstranili. „Il Piccolo“, iz koga posnemamo to vest, imenuje zaradi tega g. ravnatelja Kosa neuljudnim človekom. O ti laška prismoda ti!

Za slovensko poroto v Trstu je vložila prošnjo na pravosodno ministerstvo tudi občina Zgonik na Krasu. Ni dvoma, da se oglašijo v tem pogledu v najkrajšem času tudi ostale slovenske občine, ki spadajo v okrožje tržaškega deželnega sodišča.

Padel s konja. — Včeraj zjutraj, ko so se vežbali vojaki na Rojcah, padel je neki stotnik s konja ter se tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v vojaško bolnišnico.

Pretep. — Po kontrolnem shodu, ki se je vršil v soboto v Gorici, zbrali so se nekateri rezervisti v neki gostilni Podturnom. Neki Jože Stacul, človek, ki se rad prepira in ki ne more videti pred seboj polnega kozarca, sprl se je tako hudo s tovariši, da so ga na vse zadnje vrgli na cesto in ga hudo natepli. Stacul je delavec in ima 7 gld. plače na teden. Ima pa tudi ženo in dva majhna otročiča. A ko ta človek vedno tako popiva, ostane pač malo od pičlega zaslužka za ženo in za otroka.

Najdene stvari. — Na tekališču Josipa Verdija se je našla zlata ženska veržica; kdor jo je izgubil, naj se oglasi na policijskem uradu.

Zgubljene reči. — Na potu iz Rabatišča pa do Placute je nekdo izgubil zlato naprsno iglo, vredno kakih 10 K.

Štrajk v Mirnu. — Kakor čujemo, je začel štrajk v Mirnu, ki je trajal šest tednov, ponehavati. Včeraj namreč so se vrnili nekateri strojarski delavci, ki so dosedaj štrajkali, zopet k delu. Pod kakimi pogoji, pa nam ni znano. Želeči je le, da se delavci in gospodarji trajno spoprijaznijo ter da si gredó, kakor pravi domačini drug drugemu na roke.

Volitev župana v Kanalu. — V torek se je imela izvršiti izvolitev župana v Kanalu. Pri volitvi je bilo oddanih sedem glasov za dosedanjega župana g. Zego, trinajst glasov pa za g. Malnič. Ker je pa g. Malnič izjavil, da ne sprejme izvolitve, volilo se je v drugič. Pa tudi drugič dobil je g. Malnič vključ svoj izjavi, da ne sprejme te časti, dvanajst glasov, a g. Zega zopet sedem. Ko je pa g. Malnič tudi zdaj izjavil, da ne sprejme županstva, se je starešinstvena seja razšla ter se je izvolitev župana morala odložiti na drug dan. Kdo bi vendar mislil, da se je gospodu Zegi tako omajal županski stol?!

Slovensko planinstvo. — Češka podružnica je zgradila letos pot na Vernikov Grintovec in na novo pot z Jezerskega skozi Zgornjo Kočno k češki koči, razen tega od češke koče stezo na Mala Vrata. Končno je pričela graditi pot od Turkovega žleba v Mrzli dol, s katero se skrajša pot za celo uro, ne da bi hodil kaj niže.

Na Grmadi so predvčeranjem odprli zavetišče „Slov. planin. društva“ ob navzočnosti nad 70 oseb. 50 gostov je bilo iz Ljubljane. Govorila sta profesor Orožen in dr. Tomišek. Slovenske pesmi so poveljevale slavnost.

Za one, ki se mislijo izseljevati. — „Edinost“ piše o tej zadevi tako le: Od c. kr. namestništva smo dobili dopis ministerstva za notranje stvari, ki sviri pred izseljevanjem v južno Afriko. Iz tega dopisa posnemamo sledeče:

Sedanje razmere v južni Afriki so take, da izseljenci v tamošnje kraje nimajo ničesar dobrega pričakovati, po-

sebeno oni izven Evrope, ali ki niso morda prestopili niti mej svoje domovine ter ne poznajo deželnih jezikov, ki se rabijo v južni Afriki.

Živina, ki je sestavljala največje bogatstvo dežele, je vsled dolge vojne in raznih kužnih bolezni, skoraj popolnoma uničena. Goveja živina je sedaj trikrat dražja, nego v Avstriji.

Okraji, v katerih so rudniki, pa so tako prenapolnjeni, da je mnogo ljudij brez dela. Dočim imajo strokovno izobraženi delavci tam dobro plačo, dobivajo pa navadni delavci komaj toliko, da ne umirajo od lakote.

Poleg tega pa je še druga okolnost, ki otežuje izseljevanje v južno Afriko. Angleška vlada dovoljuje namreč le omejenemu delu neangleških državljanov naseliti se v južni Afriki. Avstro-ogrskih državljanov dobiva namreč le po 20 na mesec dovoljenje, da sme potovati v južno Afriko. Pri izdajanju teh dovoljenj pa se seveda v prvi vrsti jemlje ozir na one, ki so že bili tamkaj naseljeni. Vsled tega se dogaja, da morajo ljudje brez dela in službe po tri do štiri mesece čakati v južnoafriških obmorskih mestih na tako dovoljenje. Nikakor ni pričakovati, da se sedanje slabe razmere kmalu zboljšajo.

Opozarjajo se torej vsi oni, kateri se mislijo izseliti, naj nikakor ne grejo na limanice sleparskim agentom, ki jih nagovarjajo na izseljevanje v južno Afriko.

Redni občni zbor in javni shod političnega društva „Edinosti“. — Politično društvo „Edinost“ priredi svoj redni občni zbor in ob jednem tudi javni shod v Škedenju v nedeljo dne 2. novembra tega leta. Pri tem shodu govoril bode državni poslanec g. Spinčič o notranjem političnem položaju.

Šubičev „Prešern“. — G. Alojzij Šubič, slikar v Celju, je naslikal v naravni velikosti podobo Prešernovo, katera se sedaj razprodaja v reprodukciji. Slika je posneta po stari manjši sliki, katero je naslikal Prešernov prijatelj Kurz von Goldenstein, in ki je zdaj last gospoda ravnatelja Levca. G. Šubič se je natančno držal originala, in je tako podal čim natančnejši portret Prešernov. Zadej se vidi Prešernova rojstna hiša. G. Šubič je založil sliko sam v zvezi z g. dr. Ivanom Dečkom in g. trgovcem Antonom Kolencem v Celju. Cena slike je 40 K.

Razveljavljen odlok. — Koroški dežel. šolski svet je v svoji seji dne 20. sept. 1901 sklenil, da se petrazredna ljudska šola v Št. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem razdeli v dvojezično, to je, nemško in slovensko. Proti temu odloku z dne 7. nov. 1901 št. 2545 se je šentjakobski krajni šol. svet. pritožil na učno ministerstvo, ki je nedavno razveljavilo ukaz. dežel. šolskega sveta ter odredilo, da ostane vse pri starem.

Petroleji. — Obravnave o ustanovitvi petrolejnega kartela so se izjalovile. Cene petroleja, katere so gotovi faktorji gnali na višek, vsled tega padajo.

Posledice zagrebških izgredov. — Iz Zagreba poročajo, da za odškodovanje pri zadnjih izgredih prizadetih srbskih trgovcev se naloži na vse davke doklada 3½ odst.

Deželnozborske volitve na Štajerskem. — Volitve volilnih mož so izpadle na Štajerskem za Slovence ugodno. Izvoljeni so bili v nekaterih občinah slovenski volilni možje, v katerih so pri zadnjih deželnozborskih volitvah zmagali Nemci. Tudi v Teharjih, kjer so pri zadnjih občinskih volitvah zmagali Nemci, izvoljeni so bili zdaj slovenski volilni možje. Slovenci postavijo tudi v volilni skupini mest in trgov svojega kandidata in sicer v osebi gosp. dr. Karlovškega. V ta namen vrše se od dne do dne v raznih trgih in mestih volilni shodi, ki so jako dobro obiskani.

Skušnje učiteljske vsposobljenosti se bodo vršile pred izpraševalno komisijo v Kopru od 4. novembra naprej.

Iz debate o nujnem predlogu poslanca Romanczuka v državnem zboru. — Da bodo naši čitatelji imeli nekoliko pojma o razmerah, v katerih živé poljski in posebno pa še rusinski kmetje, navesti hočemo iz govora posl. Romanczuka, s katerim je utemeljeval svoj predlog, nekoliko mest. Poslanec Romanczuk je dejal mej drugim: Dr. pl. Körber je svoj čas razposlal znano okrožnico na politične urade, ki je mej prebivalstvom vzbudila mnogo upanja. Toda v Galiciji je ostalo vse pri starem. Oblastva podpirajo veleposestnike, in to je prvi vzrok, da so poljski delavci ustavili delo v 500 občinah južne Galicije. Poljski listi so, kakor trdi govornik, brezozirno pisali proti rusinskim kmetom in delavcem. Zahtevali

so, da se stavka s silo zatre, agitatorji zapro, shodi prepovedo. Depulacija veleposestnikov je baje od ces. namestnika in min. predsednika zahtevala, naj se proglasi izjemno stanje in nagli sod. Ko je bila žetev končana, je tudi stavka nehala, a pričela so delovati sodišča. Zavarjavati se je moralo 521 kmetov, ki so v preiskovalnem zaporu presedeli 660 mesecev. Obsojenih je bilo 73 kmetov na 192 mesecev ječe, 325 na 189 mesecev zapora in 113 je bilo oproščenih. Delavci so ustavili delo na polju, ker jih graščaki zatirajo in slabo plačujejo. V žločovskem okraju imajo pašnike samo graščaki. Najemnik teh pašnikov pa je od kmetov zahteval za maj in junij 400 kron najemnine. V neki občini morajo kmetje plačevati po 4 krajcarje od snopa lanu, ako ga hočejo položiti v vodo. Kmetje v sili nabirajo gobe v gozdih veleposestnikov. Ako gozdni čuvaj grofa Lanckoronskega zasači žensko pri nabiranju gob, ukaže jo sleči in tako gnati v vas. Govornik opisuje, kako orožniki in sodišča postopajo s kmeti. V husjetinskem okraju so baje v eni vasi prijeli 138 kmetov. Ker niso imeli dovolj verig in vrvi, obkolili so jih konjeniki ter podili k sodišču, akoravno je bilo več nedolžnih mej njimi. Vojaki so baje bili nastavljeni samo pri kmetih in ne pri graščakih. Najgrše so po-topali mažarski huzarji. Vse so pokradli, kar so dobili. Konečno govornik opozarja vlado na mogoče posledice, ako ljudstvo pritirajo do skrajnosti. Ako vlada ne odpravi teh neznosnih razmer, hočejo rusinski poslanci apelovati na javno mnenje Evrope.

Potres v Kotoru. — Te dni bil je v Kotoru v Dalmaciji in v njega okolici še precej močen potres, ki je trajal kakih 7 sekund. Potres je še precej vznemiril prebivalstvo, a škode napravil ni nobene.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju imelo bode svoj občni zbor v petek 14. novembra t. l. v dvorani „Slovanske Besede“, Dunaj, I. Braunerstrasse 7, I nadstropje. Začetek ob 6 uri zvečer. Vspored: Nagovor predsednika, poročila: tajnikovo, blagajnikovo, preglednikov; volitve, sluchajnosti.

Društvo „Zvezda“ na Dunaju priredi v nedeljo, dne 2. novembra t. l. v dvorani „Wiener Ressource“, Dunaj, I. Reichsratsstrasse 3, svoj zabavni večer s prijaznim sodelovanjem gospice Marice Luzarjeve na glasoviru, koncertne perke gospice Ide Schöntag-ove gospodov akademikov Avg. Leitgeba in I. Sajovica, pevskega zbora slov. akad. društva „Slovenije“ pod vodstvom gosp. Več. Kalana in društvenega pevskega zbora pod vodstvom g. pevovodje V. Krušiča. V sporedu so skladbe sledečih skladateljev: Ant. Hajdriha, Ant. Nedveda, Vatr. Lisinskega, Iv. Laharnarfa, A. Lešana, V. Krušiča, V. Vavpotiča, I. Žirovnika, F. S. Vilharja, H. Eilenberga, A. Ascherja. — Začetek ob 6. urizvečer. — Prijatelji društva dobro došli!

Ljudsko štetje. — Po zadnjem ljudskem štetju je bilo na Goriškem vseh prebivalcev 232.897 (220.308)*. Med temi je bilo 225.402 (213.862) domačinov in 7.495 (6446) inozemcev ali tujcev iz Italije, Nemčije in drugih držav.

Med domačini je bilo:

	Vseh	Slovencev	Lahov	Nemcev	Hrvatov	Poljakov	Rusinov	Rumanov	Čehov
Mesto Gorica	23765 (20019)	4754 (3567)	16112 (14860)	2760 (1497)	77	6	1	1	54
Sodni okraj Kanal	13166 (12989)	13145 (12968)	9 (9)	12 (11)					
„ „ Gorica	40652 (37245)	37823 (34990)	2557 (2099)	149 (143)	11	1			11
„ „ Ajdovščina	14122 (13200)	14066 (13160)	21 (28)	34 (10)					1
„ „ Komen	14599 (14036)	14446 (13779)	136 (206)	14 (48)	1				2
„ „ Sežana	14306 (14005)	14167 (13880)	61 (33)	76 (75)	2				
„ „ Bovec	5546 (6103)	5472 (6078)	4 (9)	68 (16)					2
„ „ Kobarid	8680 (8420)	8666 (8420)	8 (0)	6 (0)					3
„ „ Tolmin	7810 (8847)	7810 (8845)	0 (1)						
„ „ Červinjan	24201 (23307)	59 (22)	24024 (23217)	118 (68)					1
„ „ Kormin	17050 (16024)	4011 (4173)	12957 (12.695)	81 (155)					
„ „ Gradišče	11802 (11116)	415 (280)	11277 (10751)	106 (85)	3				1
„ „ Tržič	15603 (15029)	1583 (1372)	13957 (13578)	55 (70)					8
Svota	225402 (213862)	140582 (135020)	81136 (76514)	3498 (2195)	94	7	1	1	83

Sodni okraj Tolmin je imel l. 1900. 21.942 prebivalcev in sicer 21.906 Slovencev, 19 Lahov in 17 Nemcev. Zdaj imata sodni okraj Tolmin in Kobarid 22.880 prebivalcev in sicer 22.831 Slovencev, 21 Lahov in 25 Nemcev.

V oklepkih so štev. ljudskega štetja leta 1890.

(Dalje pride.)

Cesarjev dar. — Gasilnima društvoma v Mokronogu in Mirni peči je podaril cesar 1500 ozir. 200 K.

Obisk carja v Rimu. — Iz Kodanja se poroča, da obišče ruski car v sredi meseca novembra Rim in da obišče pri tej priliki sv. Očeta papeža. V Rimu se bode mudil ruski car štiri dni. Iz Rima pa pojde na Cetinjo, v Atene in najbrže tudi v Carigrad.

Poziv državnega poslanca na dvoboj. — Dne 27. t. m. sta prišla dva huzarska častnika k državnemu poslancu Breiterju ter ga pozvala na dvoboj, ker je v državnem zboru govoril o kmečkem štrajku na Poljskem, imenoval ušivca jednega huzarskega častnika, ki je za časa štrajka zapovedoval nekemu vojaškemu oddelku. Breiter, ki se je mudil v Lvovu, je prišel na Dunaj, da se tam posvetuje, da li ni pozivanje k dvoboju zaradi govora v državnem zboru kršenje imunitetne pravice državnega poslanca.

„Marš zu Haus“. — Pozno v noč je šel iz gostilne domov nadučitelj iz Cerkelj pri Krškem. Napade ga ponočnjak, bije po njem s palico in kliče: „Marš zu Haus!“ Orožnik je pa klical napadalca: „Marš v Krško!“

Vsprejem papeževga delegata v posebni advijencij. — Pri posebni advijenci je cesar na opannje delegatovo, da se papež sicer dobro počuti, da pa ima silno mnogo skrbi, odgovoril mej drugim to-le: „To rad verujem, toda toliko britkosti in skrbi kot jaz gotovo nima njegova svetost“.

Nameravan atentat na Ruskem.

— Znano je, da je bil ruski notranji minister žrtve revolucionarnega gibanja na Ruskem. Po njegovem umoru postal je njegov naslednik Plehve. Ta je dobil koj pri nastopu brezimno pismo od revolucionarnega odbora, v katerem se mu je žugalo, da zadene njega ravno taka usoda, kakoršna je zadela Sipjagina, ako bode hodil ista pota kakor Sipjagin in ako ne izvede v teku pol leta neke reforme. Kakor poročajo listi, se nahaja vodstvo tega revolucionarnega odbora v Berlinu. Berolinska policija pa da je prišla na sled nekemu atentatu, kateri se je imel te dni izvršiti nad sedanjim ministrom za notranje reči. Izvedela da je celo za njegovo ime in za čas, kedaj da se ima pripeljati v Peterburg. Seve da je bilo v Peterburgu vse pripravljeno, da bi dotično osebo ujeli, kedar se pripelje tje. Ali zaman, policiji se ni posrečilo dobiti v roke nevarnega človeka.

V Ameriko je v sredo po noči z ljubljanskega kolodvora odpotovalo zopet 218 oseb.

Punt v ječi. — V nedeljo so v Lvovu jetniki pretepli jetniškega čuvaja. V pondeljek pa jim ni bila jed po misli. Pobijati so začeli zaradi tega šipe in lomiti vse, kar je bilo zlomljivega. Razbijali in kričali so tako, da je bilo groza. Domače straže jih niso mogle ukrotiti. Poklicati so morali vojaštvo, ki je seveda napravilo kmalu mir. Puntarje so obdarovali za to junaštvo s težkimi verigami.

Smeh. — Francoski pisatelj Chemfort je enkrat rekel: „Dan, v katerem se nisimo prav nič smejali, je žubljeno dan!“ „Vsaki nasmejlaj — piše humorist Sterne — podaljša nam življenje za eno uro, vsak smeh za en dan!“ So pa tudi ljudje, ki se niso smejali, celo življenje. Vojskovodja Ala je bil tak človek; njega obličje je bilo vedno resno. Tudi Cornwell in Napoleon I. sta se redko smejala. Angleškemu modroslovcu Hobes-u je bil smeh tako zoperta, da ga je prišteval med napake človeške, ki bi jih moral vsak trezno misleč človek premagati. Henrik III., angleški kralj, je imel navado, da je podaril vsakemu eden tolar, ki ga je pripravil do tega, da se je smejal, in Eduard IV. je celo plačal za vsako tako razvedrilo 4 tolarje. Te vrste stroški najdejo se izrečno v državnih proračunih. Tako beremo v računu iz leta 1477: „Ko se je Njega Veličanstvo mudilo v Wolmiru, je dobil lovec Maris 8 tolarjev, ker je jezdaril pred kraljem in večkrat tako na tla padel, da se je vladar prisrčno zasmejal“. Leta 1662 je izdal italijanski zvezdoznanez Damasceno razpravo, v kateri trdi, da po smehu spozna človeško naravo. Po njegovem dokazovanju se baje smeje otožnež „hahaha“ jezljivec „hahaha“, vročkrvnež „hohoho“ in nebriznež „hehehe“.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Razglas.

Zadnji živinski semenj v Cerknem v tekočem letu bode v torek dne 4. nov.

Cerkno dne 29. oktobra 1902.

A. Kosmač.

Za godove, praznike in novo leto!

Razglednice so prišle tako v navado in se dobe tako krasne, da se jih vsak z zanimanjem poslužuje. So pa tako cené, da se je čuditi, kako je mogoče tako umetne izdelke napravljati za malo vin.

Veliko zalogo

najrazličnejših in najkrasnejših razglednic s cveticami, raznimi podobami, posebno božičnimi, novoletnimi in šalivimi s slovenskim besedilom itd. 100 komadov od 3 krone navzgor; ali pa 100 vsaka druge vrste in druge cene 7 K, ima

v Gorici Semenška ulica št. 10

G. LIKAR.

Trgovski poslovodja

išče službe Isti je 27 let star, oženjen. Ima spodnjo realno in trgovsko šolo. — Službo nastopi z novim letom. Prijavne ponudbe pod „Poslovodja“ na upravništvo „Gorice“.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Najbolje tamburice
izdeluje in razpošilja
Prva sisička
tvornica **TAMBURA**

J. Stjepušin,
Sisak, Hrvatska.

Odlikovana na pariški svetovni razstavi l. 1896.

Cenike razpošilja na zahtevanje vsakemu brzo in brezplačno.

BRIVNICA

Anton Pucelj

priporoča svojo

brivnico v Gorici

na Travniku, in

brivsko podružnico

v ulici Tre Rê, 16.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. šte. 25.

(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanj po 5 Kg. na vse kraje.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marijanic“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenici in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,

priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Velika zaloga

gotovih oblek
vsake vrste in vsake mere.

!!! Brez konkurence !!!

ANTON KRUŠIČ,

trgovec in krojaški mojster
v Gorici, Vrtna ulica št. 26.

„Centralna posojilnica“

v Gorici,

reglistrovaná zadruga z omejeno zavezo, sprejema hranilne vloge, katere obrestuje po 4 1/2 polmesečno; nevzdržene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje posojila udom na osebni kredit po 6% in na knjižbo po 5 1/2. Sprejema člane z glavnimi deleži po 200 K in z opravnimi deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalažanje in vračanje so na razpolago poslovnice c. kr. poštne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj in ob ponedeljkih in četrčkih tudi popoldne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

„KAVARNA CENTRAL“

LASTNIK

Kavarne Central

si vsa slavno občinstvo obvestiti, da je postavil zraven obstoječih še en biljard in sicer na obno zahtevanje častitih gostov iz svetovno renomirane tvornice

ŠT. MARTIN V PARIZU.

Kavarniški prostori so tudi za eno sobo povečani in bodo ob mrzlih dneh vsi ugodno razgreti.

Kavarna poseda zraven ogromne izbirke najboljših likerjev, čez 100 različnih časnikov.

Za dobrohoten obisk prosi vljudno

F. Pečenko.

Franc Melink,

zidarski mojster v Višnjeviku št. 67, prevzema vsa zidarska dela po najnižji ceni. — Naročena dela se lično izvršujejo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Železnato vino

krepča
malokrvne,
nervozne in
slabotne osebe

LEKARJA Piccoli - ja
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

Edina zaloga na Kranjskem
lekarna

PICCOLI

„pri Angelu“ v Ljubljani,

Dunajska cesta

Polliterska steklenica 2 K.

Zunanja naočila izvršuje lekarnar GABRIEL PICCOLI v Ljubljani točno ako se mu pošlje znesek po poštnem povzetju.

Dobiva se tudi v lekarnah v Gorici, Tolminu, Trstu, Istri in Dalmaciji po 2-40 K steklenica.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voile de Lané, Tennis, Oxford, piqué, luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbi. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlacavine, volnenih odev, kovtrov, srajc, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perilo, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zalogo.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovratniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

Vse po najnižjih in stalnih cenah!

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.

TISKA:

Časopise
Knjige
Diplome
Trgovske račune
Cenike
Vabila za veselice
Pisma s firmo
Razne etikete
I. t. d.

NARODNA = TISKARNA
v GORICI

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji nikake konkurence.

TISKA:

Tisk. za duhovnjake
Plakate
Sprejemnice
Računske sklepe
Pobotnice
Razne posetnice
Poročnice
Osmrtnice
I. t. d.